

Sygn. akt I C 107/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Przemysław Jagosz

Protokolant prac. sąd. Natalia Indyka

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2020 r., w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa **I. G. i K. G.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powodów:

- a) **kwotę 100 202,89 złotych polskich (PLN),**
- b) **kwotę 11 583,89 franków szwajcarskich (CHF)**

i oddała powództwo w pozostałym zakresie;

II. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami.

Sygn. akt I C 107/20

UZASADNIENIE

Powodowie, po sprecyzowaniu powództwa pismem z dnia 19.03.2020 r. (k. 67-68), żądali od pozwanego Banku:

- a) kwoty 411 404,89 zł (PLN),
- a) kwoty 12 771,46 franków szwajcarskich (CHF),
- b) zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazali, że z poprzednikiem prawnym pozwanego zawarli umowę o kredyt mieszkaniowy, której przedmiotem było udzielenie im kredytu w kwocie stanowiącej równowartość 111 701,94 CHF. Kwota kredytu miała być wypłacona w PLN po jej przeliczeniu według kursu kupna CHF zgodnie z tabelą kursów pozwanego. Spłata miała następować według harmonogramu wyrażonego w CHF według kursu sprzedaży z tabeli kursów pozwanego. Umowa została zawarta na podstawie wzorca dostarczonego przez pozwanego, składała się z części szczególnej i ogólnej, przy czym nie zawierała zasad, według których miał być ustalany kurs waluty przyjęty do wypłaty i spłaty kredytu. Z tego względu w ocenie powodów umowa jest nieważna, gdyż postanowienia dotyczące możliwości stosowania przez pozwanego swojego dowolnie ustalanego kursu naruszają równowagę stron, są niedozwolone i niewiążące. Po ich wyeliminowaniu natomiast nie da się jej wykonać.

Powodowie otrzymali z tytułu umowy kwotę 310 000 zł, natomiast w okresie do 10.01.2020 r. wpłacili na poczet spłaty kredytu, opłat oraz składki ubezpieczenie nieruchomości kwoty objęte pozwem, które pozwany powinien im zwrócić z uwagi na nieważność umowy.

(pozew, pismo k. 67-68)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że w jego ocenie umowa została zawarta ważnie i nie zawiera postanowień niedozwolonych, zaś powodowie podpisali ją po rzetelnym poinformowaniu o ryzyku związanym ze zmianą kursu waluty, mając możliwość jej negocjowania.

(odpowiedź na pozew k. 259 i nast.)

Sąd ustalił, co następuje:

W świetle twierdzeń stron, wspartych dokumentami (w szczególności umowa kredytowa, wniosek kredytowy powodów, oświadczenie o akceptacji ryzyka, wniosek o wypłatę, instrukcja udzielania kredytu, ogólne warunki udzielania kredytu, informacja o ryzyku) za bezspornie wykazane uznać należało, że:

1. Powodowie, jako konsumenci, w dniu 6.03.2009 r. wystąpili do poprzednika prawnego pozwanego z wnioskiem o udzielenie kredytu w kwocie 310 000 zł, w walucie CHF, przeznaczonego na zakup lokalu na rynku wtórnym (wniosek k. 125 i nast.).
2. W dniu składania wniosku o udzielenie kredytu podpisali oświadczenie o akceptacji ryzyka kursowego wynikającego ze zmiany kursu waluty i tym samym możliwej zmianie wysokości kwoty kredytu w dniu jego uruchomienia, zobowiązali się także do dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu w sytuacji zwiększenia się jego wysokości przez zmiany kursowe, a nadto odrzucili ofertę kredytu w złotych (oświadczenie k. 126 i 133).
3. Powodowie podpisali także oświadczenie o akceptacji ryzyka wynikającego ze stosowania przy spłacie kredytu zmiennej stopy procentowej, której wzrost mógł spowodować wzrost raty kapitałowo-odsetkowej kredytu (oświadczenie k. 134).
4. W dniu 24.03.2009 r. strony podpisały umowę o kredyt mieszkaniowy (...) hipoteczny nr (...)09- (...), w którym Bank zobowiązał się postawić do dyspozycji powodów kredyt denominowany **udzielony w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 111 701,94 CHF**, przeznaczony na finansowanie kosztów zakupu lokalu mieszkalnego (§ 1.1 Części Szczególnej Umowy A – dalej CSU).
5. Zgodnie z § 1.6 i 1.7 CSU wkład własny powodów miał wynosić 15 000 PLN, a kwota kredytu do wpłaty na rachunek zbywcy lokalu – 310 000 PLN.
6. Według § 2.1.1. CSU kwota prowizji stanowiła 1 626,73 CHF.
7. W § 3.1 CSU zawarto ustalenia odnośnie zabezpieczenia spłaty kredytu, a konkretniej ustanowienia hipoteki kaucyjnej do kwoty 390 000 PLN na nieruchomościach lokalowych powodów.
8. Uruchomienie kredytu miało nastąpić na rachunek obsługi kredytu prowadzony w PLN.
9. Powodowie w dniu 24.03.2009 r. wystąpili z wnioskiem o wypłatę kredytu w wysokości 310 000 zł i pobranie prowizji w kwocie 1 626,73 CHF (wniosek k. 139).
10. Zgodnie z § 1.2 Części ogólnej umowy (dalej COU) kwota kredytu w złotych miała zostać określona przez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie CHF, według kursu kupna tej waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu uruchomienia środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych i w takiej kwocie miała być wypłacona.

11. Pojęcie „**Tabela kursów**” zostało wyjaśnione w części nr 3 Regulaminu udzielania przez Bank kredytu mieszkaniowego, czyli w Ogólnych warunkach udzielania przez Bank kredytu mieszkaniowego, a dokładniej w „Słowniczku” w pkt 18. Według tej definicji „Tabela kursów” to aktualna tabela kursów walutowych Banku obowiązująca w momencie dokonywania przeliczeń kursowych, jest udostępniana Klientom na tablicy ogłoszeń w placówkach Banku oraz publikowana na stronie internetowej Banku, a na życzenie Klienta informacje w niej zawarte, udzielane są również telefonicznie („Słowniczek” k. 163).

12. Środki z kredytu zostały uruchomione jednorazowo w dniu 27.03.2009 r. w wysokości:

- 310 000 zł na rachunek obsługi kredytu,

- 5 264,17 CHF na nadpłatę kredytu z tytułu różnic kursowych – zgodnie z § 12.4 COU w przypadku, gdy przyznana kwota kredytu z tytułu różnic kursowych byłaby kwotą przewyższającą kwotę wymaganą do realizacji celu, na który kredyt miał być przeznaczony, pozwany miał wprawdzie uruchomić nadwyżkę, ale jednocześnie dokonać pomniejszenia salda zadłużenia kredytowego przez spłatę kwoty niewykorzystanej – tej zatem części kredytu powodowie realnie nie otrzymywali (informacja k. 167, § 12. COU k. 15).

13. Oprocentowanie kredytu ustalane miało być według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej, powiększonej o marżę Banku (§ 2.1 COU).

14. Zmienna stopa bazowa odpowiadała obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków lub każdym dniem zmiany, stawce LIBOR 3M i obowiązywała do przedostatniego dnia włącznie każdego kolejnego 3-miesięcznego okresu obrachunkowego, czyli trzech kolejnych miesięcy rozpoczynając od dnia uruchomienia kredytu (§ 2.2 - 4 COU).

15. Według § 5 CSU spłata kredytu miała nastąpić do dnia 31.03.2039 r., poczynając od dnia 10.04.2009 r., w 360 równych, miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych.

16. Spłata kredytu miała następować w terminach i kwotach określonych w doręczanym harmonogramie spłat, zmienianym każdorazowo w przypadku zmiany oprocentowania kredytu (§ 15.1 i 2 COU).

17. Harmonogram spłat kredytu wyrażony miał być w walucie, w której kredyt miał być denominowany, czyli CHF, a spłata miała następować w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w walucie CHF (§ 15.7.1 i 2 COU - k. 29).

18. Zgodnie z § 15.7.3 COU do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu miał być stosowany kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu spłaty, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych.

19. Zgodnie z § 3.1 i 2, zawartym w rozdziale (...)Ogólnych warunków udzielania przez Bank kredytu mieszkaniowego, spłata kredytu w tym przypadku miała następować przez wpłatę środków przez Kredytobiorcę bezpośrednio na rachunek obsługi kredytu, z którego Bank miał pobierać należność z tytułu raty w dniu wymagalności (k. 164).

20. W dniu 12.10.2011 r. strony zawarły porozumienie, w którym przewidziano, że kredyty może być spłacany bezpośrednio w walucie, w której go denominowano, a w tym celu Bank otworzył specjalny rachunek. Ponadto, w odniesieniu do kredytów denominowanych przyjęto, że kwota wypłacana w PLN zostanie określona przez przeliczenie według kursu kupna zgodnego z tabelą obowiązującą w Banku, zaś w odniesieniu do zasady określania sposobów i terminów ustalania kursów wskazano, że kursy sprzedaży i kupna „ustalane są procentowo w odniesieniu do kursów poszczególnych walut na rynku międzybankowym w momencie tworzenia tabeli, **w granicach dopuszczalnych wartości odchylenia procentowych zaakceptowanych przez Bank.**” Dodatkowo wskazano termin tworzenia tabeli (k. 20).

21. Kolejne porozumienie z dnia 26.06.2012 r. nie zmieniło tych zasad (k. 21).

22. W obu porozumieniach wskazano, że zostają zawarte w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (tzw. ustawa antyspreadowa). Powołana regulacja - w odniesieniu do wcześniej zawieranych umów o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż polska i w zakresie części tego kredytu pozostałego do spłacenia - przewidywała obowiązek zawarcia w umowie szczegółowych zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu.

23. W dniu 13.12.2011 r. strony podpisały aneks nr (...), w którym dokonano zmiany postanowień (...) w zakresie stopy oprocentowania i zabezpieczenia hipotecznego (k. 12).

24. W dniu 18.12.2017 r. strony zawarły aneks nr (...), którym skrócono okres kredytowania i sprecyzowano postanowienia dotyczące dodatkowego zabezpieczenia (k. 148).

25. Powodowie spłacali kredyt w walucie polskiej i szwajcarskiej.

26. W okresie od 24.03.2009 r. do 10.01.2020 r. w ramach realizacji umowy z rachunku powodów pobrano na poczet spłaty kredytu:

a) kwotę 368 615,66 PLN na poczet spłaty kapitału kredytu,

b) kwotę 41 537,23 PLN na poczet spłaty odsetek,

c) kwotę 11 583,89 CHF na poczet kapitału i odsetek,

27. Ponadto powodowie zapłacili na rzecz pozwanego kwotę 50 zł tytułem opłaty za zaświadczenie dotyczące spłaty kredytu.

28. W związku z umową kredytu została też zawarta przez nich umowa ubezpieczenia nieruchomości, a cesja praw z tego ubezpieczenia stanowiła jedno z zabezpieczeń spłaty kredytu. Składki ubezpieczenia powodowie opłacali bezpośrednio na rzecz zakładu ubezpieczeń (por. § 3.2 CSU, zaświadczenie z 17.01.2020 r. k. 24 i zestawienie na jego podstawie k. 67-80 przyznane w pkt. 10 odpowiedzi na pozew k. 90v, zestawienie opłat za ubezpieczenie k. 30, pismo powodów k. 431).

Sąd zważył, co następuje:

1. Przedmiotem roszczenia powodów był zwrot kwoty, jaką pobrano od nich w wykonaniu umowy kredytowej z pozwanym w okresie do 10.01.2020 r. oraz przeznaczonych na opłatę za zaświadczenie i ubezpieczenie wykupione w związku z umową kredytową z uwagi na nieważność tej umowy, powstałą wskutek zawarcia w niej postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ Kodeksu cywilnego (k.c.).

1. Dla rozstrzygnięcia o żądaniach stron w pierwszej kolejności rozważyć zatem należało, jaki jest charakter umowy podpisanej przez strony i czy wskazywane przez powodów postanowienia miały charakter niedozwolony.

2. Zasadniczo postanowienia umowy spełniają przesłanki z art. 69 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia – dalej jako pr. bank.) i pozwalają na uznanie, że strony miały zamiar zawrzeć umowę kredytu bankowego. Znane są bowiem strony umowy, kwota i waluta kredytu (franki szwajcarskie), cel, na jaki został udzielony (zakup lokalu mieszkalnego), zasady i termin jego spłaty (po aneksie nr (...) do 10.04.2028 r. w miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych), wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany (suma stałej marża i zmiennej stopy bazowej LIBOR 3M) oraz inne niezbędne warunki wynikające z art. 69 ust. 2 powołanej ustawy w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia.

3. Oceny tej nie zmienia okoliczność, że kwota udzielonego kredytu została określona i poddana oprocentowaniu w walucie szwajcarskiej, a miała być wypłacona i spłacana w walucie polskiej.
4. Zgodnie z art. 358 § 1 k.c. w jego brzmieniu z daty zawierania umowy stron (21.07.2008 r.), zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogły być wyrażone tylko w pieniądzu polskim z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, zaś wyjątek dopuszczający tego typu umowy z udziałem banków wynikał z obowiązujących wówczas przepisów ustawy z dnia 27.07.2002 r. – Prawo dewizowe (pr. dewiz.).
5. Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 3 pr. dewiz. oraz art. 1 i 2 pkt 18 pr. dewiz. dokonywanie obrotu dewizowego przez banki było dozwolone m.in. wówczas, gdy dotyczyło zawarcia umowy lub dokonania innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywania takich umów lub czynności.
6. Nie ulega wątpliwości, że postanowienia umowy stron przewidywały rozliczenia kredytu w walucie szwajcarskiej.
7. Tym samym umowa stron mogła powodować rozliczenia w walutach obcych, a zatem mieściła się w ramach ustawowego zezwolenia, stanowiącego jednocześnie wyjątek od zasady wyrażonej w art. 358 § 1 k.c.
8. Umowa pozostawała i pozostaje również w zgodzie z przepisem art. 358¹ k.c., który w § 2 wprost przewiduje możliwość zastrzeżenia w umowie, że wysokość zobowiązania, którego przedmiotem od początku jest suma pieniężna, zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości. W orzecznictwie sądowym zgodnie przyjmuje się przy tym, że w omawianym przepisie chodzi o pieniądz polski, a innym miernikiem wartości może być również waluta obca (por. wyroki SN w sprawie I CSK 4/07, I CSK 139/17, uzasadnienie wyroku SN w sprawie V CSK 339/06).
9. Jak wynika z wniosku kredytowego powodowie wnosili o udzielenie im kredytu w kwocie 310 000 zł, ale określonego w walucie szwajcarskiej (k. 125).
10. W umowie jasno określono, że Bank ma postawić do dyspozycji powodów kwotę wyrażoną w walucie szwajcarskiej po jej przeliczeniu na walutę polską, zaś powodowie mieli w terminach poszczególnych rat zwracać kredyt wyłącznie w walucie polskiej w kwocie stanowiącej równowartość raty wyrażonej w walucie szwajcarskiej.
11. Oznaczałoby to, że walutą zobowiązania kredytowego był frank szwajcarski (CHF), jednak walutą jego wykonania przez obie strony miała być waluta polska (PLN).
12. Istota umowy sprowadzała się zatem do zobowiązania Banku, że postawi do dyspozycji kredytobiorców kwotę w PLN, która w dacie wypłaty stanowić miała równowartość dokładnie określonej kwoty wyrażonej w CHF (nie więcej jednak niż górna granica wyrażona w PLN), zaś powodowie zobowiązali się spłacać w PLN równowartość rat kredytu wyrażonych w CHF według wartości takiej raty na dzień spłaty.
13. Umowa stron zawiera zatem elementy przedmiotowo istotne, które mieszczą się w konstrukcji umowy kredytu bankowego, i jako taka stanowi jej w pełni dopuszczalny oraz akceptowany przez ustawodawcę wariant. O akceptacji takiej świadczy nadto wyraźne wskazanie tego rodzaju kredytów (denominowanych) w treści art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 prawa bankowego oraz wprowadzenie art. 75b prawa bankowego, na podstawie nowelizacji tej ustawy, które to zmiany weszły w życie z dniem 26.08.2011 r.
14. Umowa taka jest nadto dopuszczalna na podstawie art. 353¹ k.c., zgodnie z którym strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

15. Istota umowy stron polegała bowiem na stworzeniu przez Bank możliwości wykorzystania przez powodów równowartości określonej kwoty pieniędzy z obowiązkiem zwrotu w określonym czasie takiej równowartości, przy czym miernikiem tych wartości pozostawać miał kurs waluty szwajcarskiej do waluty polskiej.

16. Zauważyć trzeba, że ryzyko zmiany kursu waluty przyjętej jako miernik wartości świadczenia z zasady może wywoływać konsekwencje dla obu stron – w przypadku podwyższenia kursu podwyższając wartość kredytu w PLN, którą miał oddać do dyspozycji Bank, a nadto podwyższając jego wartość, którą miał spłacać kredytobiorca, a w przypadku obniżenia kursu - obniżając wysokość tych świadczeń.

17. Oświadczenia podpisane przez powodów w powiązaniu z zeznaniami świadka pozwalają również na przyjęcie, że powodowie zostali poinformowani o ryzyku kursowym i możliwości jego wpływu na wysokość zobowiązań stron (por. k. 126v, 133, zezn. św. i powodów za adn. k. 437v-439).

18. W konsekwencji trudno uznać, aby konstrukcja umowy kredytu denominowanego w walucie obcej, a realizowanego w walucie polskiej, była w swej zasadzie sprzeczna z prawem (zwłaszcza, że art. 69 prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym od 26.08.2011 r. wprost wspomina o tego rodzaju kredytach, wcześniej zaś wspominał o konieczności wskazania w umowie waluty kredytu) lub zasadami współzycia społecznego. Ryzyko takiego ukształtowania stosunku prawnego obciąża bowiem obie strony.

19. Wskazany mechanizm obliczania wzajemnych zobowiązań w sposób określony w umowie stron wymaga jednak oceny również w aspekcie sposobu ustalania kursu waluty niezbędnego do tych operacji, gdyż powodowie podnieśli zarzut, że postanowienia umowy w tym zakresie mają charakter niedozwolony.

20. Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszając jego interesy, nie są wiążące, jeżeli nie zostały uzgodnione indywidualnie. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem „wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem będą klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść”, przy czym uznanie, że treść danego postanowienia umownego została indywidualnie uzgodniona wymagałoby wykazania, że „konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego”, a „konkretny zapis był z nim negocjowany” (por. wyrok SA w Warszawie z 14.06.2013 r. w sprawie VI ACa 1649/12 - wyrok SA Warszawa z dnia 14-06-2013 r., z 15.05.2012 r. w sprawie VI ACa 1276/11, wyrok SA w Poznaniu z 6.04.2011 r. w sprawie I ACa 232/11).

21. W związku ze stanowiskiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), zajęтым w wyroku z dnia 3.10.2019 r. w sprawie C-260/18 na tle wykładni dyrektywy 93/13/EWG, i podtrzymanym tam poglądem dotyczącym natury klauzul wymiany (czyli dotyczących kursów walutowych stosowanych do rozliczeń umów kredytowych), które wprowadzając do umów kredytowych ryzyko kursowe, określają faktycznie główny przedmiot umowy (pkt 44 powołanego wyroku), należy przyjąć, że postanowienia umowy stron w tym zakresie, jeżeli nie zostały sformułowane jednoznacznie, podlegają kontroli w celu stwierdzenia, czy nie mają charakteru niedozwolonego (art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c.).

22. W przypadku uznania ich za niedozwolone, a tym samym za niewiążące kredytobiorcę, który zawiera umowę jako konsument, konieczne staje się również rozważenie skutków tego stanu rzeczy.

23. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że powodowie zawierali umowę jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c.

24. W konsekwencji należy przejść do oceny postanowień dotyczących kursów używanych do przeliczenia zobowiązań stron w ramach umowy.

25. W tym aspekcie wskazać trzeba, że postanowienia te zostały zawarte w dwóch różnych częściach umowy – (...) zwanej Częścią Szczególną Umowy i (...) nazwanej Częścią Ogólną Umowy, do czego dołączono jeszcze ogólne warunki udzielania kredytu, stanowiące część nr (...) Regulaminu udzielania kredytu (całego regulaminu nie przedstawiono) – a dotyczyły przede wszystkim określenia kwoty do wypłaty w PLN po jej przeliczeniu z CHF (§ 1.2 COU i § 11.2 i 3 COU), obliczenia prowizji (§ 7.3), sposobu spłaty (§ 13.7. 2 i 3), a nadto sposobu przeliczeń według różnych kursów w przypadku przekształcania kredytu z „opcji denominowanej” w „opcję złotową” (§ 6 ogólnych warunków).

26. Takie rozmieszczenie postanowień dotyczących ustalenia wysokości kredytu w CHF, sposobu obliczenia kwoty do wypłaty w PLN, zaliczania spłat w PLN na poczet zadłużenia w CHF i ewentualnej zmiany waluty zobowiązania niewątpliwie utrudnia analizę ich całokształtu.

27. Ich istota sprowadza się jednak do wskazania, że wysokość zobowiązań wynikających z umowy będzie wielokrotnie przeliczana z zastosowaniem dwóch rodzajów kursu waluty.

28. Bezspoornie mechanizm (konkretny sposób) ustalania kursu nie został opisany w żaden sposób, gdyż umowa w tym względzie odsyła tylko do „Tabeli kursów” definiowanej jako tabela banku aktualna w chwili dokonywania przeliczeń, a udostępniana w placówkach, telefonicznie i na stronie internetowej Banku.

29. Oznacza to, że zgodnie z umową Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty.

30. Zeznania świadka i samych stron potwierdzają, że umowa stron w zakresie wykraczającym poza wybory dotyczące kwoty kredytu, waluty kredytu, okresu kredytowania, wysokości prowizji i marży, została zawarta na podstawie wzoru opracowanego i stosowanego przez Bank. Oznacza to, że pozostałe postanowienia nie były uzgodnione indywidualnie z powodami w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c. Zważywszy na układ postanowień umowy i ogólnych warunków udzielania kredytu, jak również na treść i układ wniosku kredytowego oraz wskazane zeznania, należy nadto przyjąć, że powodom nie wyjaśniano szczegółowo każdego postanowienia, w szczególności nie uzgadniano tego, czy mogą skorzystać z innego kursu waluty niż przyjmowany przez pozwanego.

31. Bankowi nie udało się również wykazać, że powodom udzielono informacji przewidzianych w instrukcji udzielania kredytu mieszkaniowego obowiązującej w Banku od 30 maja 2008 r. (k. 109-110), względnie przedstawiono broszurę informacyjną dołączoną do odpowiedzi na pozew (k. 173 i dalej – por. zeznania św.d. i stron j.w.).

32. Podpisy na oświadczeniu towarzyszącym składaniu wniosku kredytowego świadczą jedynie, że powodowie zostali poinformowani o ryzyku zmiany kursu i zadeklarowali zgodę na poniesienie tego ryzyka. Czym innym jest jednak zgoda na poniesienie ryzyka związanego ze zmianą kursu waluty, a czym innym zgoda na swobodne ustalanie tego kursu przez jedną ze stron. Z zeznań świadka i powodów w sposób oczywisty wynika zaś – co wskazano wyżej – że powodów nie poinformowano, w jaki sposób Bank będzie ustalał kursy wymiany w toku wykonywania umowy, gdyż wiedzy takiej nie miał nawet pracownik Banku, który przedstawiał im warunki umowy.

33. W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że postanowienia umowy w zakresie mechanizmu ustalania kursu waluty, stanowiącej narzędzie obliczeń służące do określenia wysokości zobowiązań stron, nie zostały w przypadku umowy stron uzgodnione indywidualnie. Nie sposób przy tym przyjąć – jak chciałby pozwany – że takie uzgodnienie nastąpiło w wyniku wskazania przez powodów rachunku do obsługi kredytu prowadzonego w PLN. Wskazanie takie w żaden sposób nie odnosi się bowiem do kursu, który miałby być przyjmowany do rozliczenia kredytu.

34. W dalszym kroku należało rozważyć, czy wskazane postanowienia – skoro dotyczą głównego przedmiotu umowy – są wystarczająco jednoznaczne i czy wynikające z nich prawa lub obowiązki stron zostały ukształtowane sprzecznie z dobrymi obyczajami lub w sposób rażąco naruszający interesy powodów jako konsumentów.

35. Jak już wskazywano, rozmieszczenie kwestionowanych postanowień utrudnia ich całościową analizę. Dodać należy, że postanowienia odwołują się do tabeli, co do której wskazano jedynie, że chodzi o tabelę obowiązującą w banku, bez wskazania, w jaki konkretnie sposób jest ona ustalana i jak ustalone są umieszczone tam kursy walut. To zaś nie pozwala na jednoznaczne określenie zakresu tych postanowień i konsekwencji płynących dla kredytobiorcy. Nie można uznać, aby tak sformułowane postanowienia były wystarczające jednoznaczne.

36. Kwestionowane postanowienia umowy wskazywały na dwa rodzaje kursów – kurs kupna do ustalenia wysokości kredytu, którą należy wypłacić w PLN oraz kurs sprzedaży do ustalenia wysokości kolejnych rat spłaty w PLN i spłaty całego zadłużenia w przypadku jego przeterminowania.

37. Ponieważ sposób ustalania tych kursów nie został określony w umowie, oznacza to, że mogły być one wyznaczane jednostronnie przez Bank, czego nie zmienia okoliczność, że w pewnym zakresie mógł być on doznawać ograniczeń ze strony regulatora rynku, czy z uwagi na sytuację gospodarczą, gdyż kredytobiorca nie miał na to żadnego wpływu.

38. Na tle tak ukształtowanych postanowień dotyczących kursu waluty, która ma być miernikiem waloryzacji (przeliczenia) zobowiązań wynikających z umowy umów kredytu bankowego utrwalony jest już pogląd, że mają one charakter niedozwolony, gdyż są „nietransparentne, pozostawiają pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron” (por. np. uzasadnienie wyroku SN w sprawie V CSK 382/18 i przywołane tam orzecznictwo). Wysokość kredytu wyrażonego w walucie obcej do wypłaty w walucie polskiej, a następnie wysokość, w jakiej spłaty w walucie polskiej, będą zaliczane na spłatę kredytu wyrażonego w walucie obcej, zależą bowiem wyłącznie od jednej ze stron umowy.

39. Oznacza to, że po zawarciu umowy kredytobiorcy (powodowie) mieli ograniczoną możliwość przewidzenia wysokości kwoty, jaka zostanie im wypłacona, a następnie wysokości zadłużenia w PLN, skoro kursy wymiany w toku wykonywania umowy określić miał Bank. W sposób dowolny zatem mógł kształtować wysokość swojego zobowiązania do wypłaty kwoty kredytu, jak również wysokość zobowiązania powodów w toku spłaty kredytu. Tym samym uzyskał też narzędzie do potencjalnego zminimalizowania niekorzystnych dla siebie skutków zmiany kursów na rynku międzybankowym lub zmian w zakresie oprocentowania (obniżka stopy bazowej), gdyż teoretycznie mógł je rekompensować zmianami kursu przyjętego do rozliczenia kredytu.

40. W ocenie Sądu przyznanie sobie przez pozwanego we wskazanych postanowieniach jednostronnej kompetencji do swobodnego ustalania kursów przyjmowanych do wykonania umowy prowadzi do wniosku, że były one sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interesy powodów w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniane na datę zawarcia umowy (art. 385² k.p.c. – por. uchwała SN z 20.06.2018 r. w sprawie III CZP 29/17). Takie rozwiązania dawały bowiem Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na powodów całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty indeksacyjnej i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości ich zadłużenia przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do rozliczenia spłaty kredytu.

41. Nie ma znaczenia, czy z możliwości tej Bank korzystał.

42. Dla uznania postanowienia umownego za niedozwolone wystarczy bowiem taka jego konstrukcja, która prowadzi do obiektywnej możliwości rażącego naruszenia interesów konsumenta, przy czym zgodnie z art. 385² k.c. ewentualna abuzywność postanowień umowy podlega badaniu na datę jej zawarcia z uwzględnieniem towarzyszących temu okoliczności i innych umów pozostających w związku z umową objętą badaniem (por. uchwała SN z 20.06.2018 r. w sprawie III CZP 29/17).

43. Skoro zatem dla oceny abuzywności zapisów umowy istotny jest stan z daty jej zawarcia, to bez znaczenia dla tej oceny pozostaje, w jaki sposób pozwany wykonywał lub wykonuje umowę, w szczególności to, w jaki sposób ustalał,

czy też ustala swoje kursy, czy odpowiadały one kursom rynkowym, w jaki sposób pozyskiwał środki na prowadzenie akcji kredytowej i w jaki sposób księgował, czy też rozliczał te środki oraz środki pobrane od kredytobiorców.

44. Tym samym zbędne było prowadzenie postępowania dowodowego zmierzającego do poczynienia takich ustaleń, a wnioski pozwanego w tym zakresie pominięto (wniosek o przesłuchanie jednego ze świadków i o opinię biegłego na okoliczność rynkowości kursów – z odpowiedzi na pozew).

45. Co więcej, skoro oceny abuzywności dokonuje się na datę zawarcia umowy, bez znaczenia pozostają późniejsze zmiany tej umowy, wprowadzane na podstawie aneksów precyzujących na przyszłość sposób ustalania kursu waluty indeksacyjnej, chyba że zostały one zawarte w celu jednoznacznego wyeliminowania postanowień niedozwolonych, o których abuzywności kredytobiorca został poinformowany lub miał tego świadomość, a nadto godził się na ich zastosowanie do przeszłych rozliczeń, w ramach zmiany umowy (aneksu) decydując się na ich wyeliminowanie wyłącznie na przyszłość.

46. Tymczasem porozumienia, w których w pewien sposób określono, jak jest tworzona tabela kursów walut stosowana przez powoda, zawarto w wykonaniu ustawy antyspreadowej, a zatem w wykonaniu obowiązku ustawowego. Ponadto, w porozumieniach tych nadal nie sprecyzowano sposobu ustalania kursów, wskazując wprawdzie, że niejako ich bazą będą kursy na rynku międzybankowym (ale bez wskazania, jak konkretnie), uzależniając je jednak od pozostającej w wyłącznej gestii Banku akceptacji „granic dopuszczalnych odchyłeń procentowych”, nieweryfikowalnej w żaden sposób przez kredytobiorcę.

47. Podsumowując tę część rozważań, w ocenie Sądu wskazane wyżej postanowienia umowy dotyczące stosowania dwóch różnych rodzajów kursów, które mogły być swobodnie ustalane przez jedną ze stron umowy (Bank) nie zostały uzgodnione indywidualnie z powodami i kształtowały ich zobowiązania w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, a zatem miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą powodów.

48. Wyeliminowanie wskazanych zapisów przy zachowaniu postanowień dotyczących określenia kwoty kredytu w CHF oznaczałoby, że kwota kredytu powinna zostać przeliczona na PLN, a powodowie w terminach płatności kolejnych rat powinni je spłacać w PLN, przy czym żadne postanowienie nie precyzowałoby kursu, według którego miałyby nastąpić takie rozliczenia.

49. Nie ma możliwości zastosowania w miejsce wyeliminowanych postanowień żadnego innego kursu waluty, co sugerował Bank.

50. Zgodnie z wiążącą wszystkie sądy Unii Europejskiej wykładnią dyrektywy 93/13/EWG dokonaną przez TSUE w powołanym już wyżej wyroku z dnia 3.10.2019 r. w sprawie C-260/18:

a) w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy (którą implementowały do polskiego porządku prawnego przepisy art. 385¹ i nast. k.c.), skutkiem tego jest wyłącznie wyeliminowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następnie je zaakceptuje,

b) w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym albo przepisem, który można by zastosować za zgodą stron, o ile brak takiego zastąpienia skutkowałby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi (pkt 48, 58 i nast. wyroku TSUE),

c) nie jest możliwe zastąpienie postanowienia niedozwolonego przez odwołanie się do norm ogólnych prawa cywilnego, nie mających charakteru dyspozytywnego, gdyż spowodowałoby to twórczą interwencję, mogącą wpłynąć na równowagę interesów zamierzoną przez strony, powodując nadmierne ograniczenie swobody zawierania umów (dotyczy m.in. art. 56 k.c., art. 65 k.c. i art. 354 k.c. - por. w szczególności pkt 57-62 wyroku TSUE),

d) w przypadku ustalenia, że wyeliminowanie postanowień niedozwolonych powoduje zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy, nie ma przeszkód, aby przyjąć, zgodnie z prawem krajowym, że umowa taka nie może dalej obowiązywać (por. w szczególności pkt 41-45 wyroku TSUE),

e) nawet jeżeli skutkiem wyeliminowania niedozwolonych postanowień miałyby być unieważnienie umowy i potencjalnie niekorzystne dla konsumenta następstwa, decyzja co do tego, czy niedozwolone postanowienia mają obowiązywać, czy też nie, zależy od konsumenta, który przed podjęciem ostatecznej decyzji winien być poinformowany o takich skutkach (por. w szczególności pkt 66-68 wyroku TSUE).

51. Przenosząc powyższe uwagi na stan faktyczny niniejszej sprawy należy wskazać, że brak możliwości stosowania norm o charakterze ogólnym nie pozwala na sięgnięcie do domniemanej woli stron lub utrwalonych zwyczajów (art. 65 k.c. i art. 56 k.c.), które w odniesieniu do innych stosunków prawnych pozwalały na ustalenie wartości świadczenia określonego w walucie obcej np. przez odniesienie się do tej waluty według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

52. Nie ma przy tym możliwości sięgnięcia po przepis art. 358 § 2 k.c., który posługuje się takim właśnie kursem w przypadku możliwości spełnienia świadczenia wyrażonego w walucie obcej. Wspomniany przepis nie obowiązywał w dacie zawarcia umowy (wszedł w życie z dniem 24.01.2009 r.), zaś uznanie pewnych postanowień umownych za niedozwolone skutkuje ich wyeliminowaniem z umowy wprawdzie następnie, ale ze skutkiem już od daty jej zawarcia, co czyni niemożliwym zastosowanie przepisu, który wówczas nie obowiązywał. Nawet gdyby uznać, że art. 358 § 2 k.c. mógłby być stosowany do skutków, które nastąpiły po dacie jego wejścia w życie (przy wysoce wątpliwym założeniu, że skutki te nie są związane z istotą umowy stron – por. art. XLIX przepisów wprowadzających kodeks cywilny), to nadal brak byłoby możliwości ustalenia kursu, według którego należałoby przeliczać zobowiązania stron sprzed tej daty, czyli przede wszystkim ustalić wysokości kwoty, jaką Bank powinien postawić do dyspozycji powodów w PLN, wykonując umowę kredytu.

53. W ocenie Sądu eliminacja postanowień określających kurs wymiany i brak możliwości uzupełnienia umowy w tym zakresie skutkuje obiektywnym brakiem możliwości jej wykonania przez obie strony zgodnie z jej istotą, tj. jako umowy kredytu bankowego.

54. Zgodnie z art. 69 ust. 1 pr. bank. umowa kredytu polega bowiem na tym, że Bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

55. Po wyeliminowaniu z umowy stron postanowień dotyczących kursów wymiany, wiadomo jedynie, że Bank zobowiązuje się postawić do dyspozycji powodów równowartość określonej kwoty franków szwajcarskich w złotych polskich, lecz nie wiadomo, jak ma być ustalona ta równowartość (według jakiego miernika). Podobnie nie wiadomo, jaką kwotę powinni zwrócić powodowie, która miałyby być równowartością rat określonych w CHF. W konsekwencji nie da się ustalić kwoty kredytu w walucie wykonania zobowiązania, a brak jednoznacznego określenia kwoty kredytu (czy to w postaci ściśle określonej kwoty, czy to przez ściśle i jednoznaczne określenie parametrów do jej ustalenia – np. kursu wymiany) oznacza brak jednego z przedmiotowo istotnych elementów umowy kredytu wskazanych w art. 69 pr. bank.

56. Brak jednego z takich elementów oznacza, że umowa jest niezgodna z art. 69 pr. bank. i tym samym sprzeczna z prawem i z tego względu nieważna (art. 58 k.c.).

57. Powodowie bez wątplenia sformułowali roszczenie, powołując się na niedozwolony charakter postanowień umowy i mając świadomość potencjalnych skutków związanych z rozliczeniami na jej tle, co potwierdzili na rozprawie przed sądem (por. k. 438v-439).

58. Nieważność umowy oznacza, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy między stronami, jaki miałby powstać w wyniku jej zawarcia.

59. W konsekwencji, strony, które zawarły nieważną umowę, powinny sobie zwrócić wzajemnie otrzymane świadczenia. Skoro bowiem podstawa tych świadczeń, jaką była umowa, wskutek ustalenia abuzywności jej postanowień, została uznana za nieważną i sprzeczną z prawem, świadczenia te są świadczeniami nienależnymi w rozumieniu art. 410 k.c.

60. Zastrzec przy tym trzeba, że ponieważ nieważność umowy jest skutkiem powołania się przez powodów na niedozwolony charakter niektórych jej postanowień, z czego mogli, lecz nie musieli skorzystać, w ocenie Sądu obowiązek zwrotu świadczeń stał się aktualny dopiero z chwilą skutecznego powiadomienia pozwanego Banku, że powodowie kwestionują te postanowienia i wywodzą z tego skutek w postaci nieważności umowy. Z tą bowiem datą pozwany Bank mógł najwcześniej dowiedzieć się o woli kredytobiorców, jako konsumentów.

61. W niniejszej sprawie nastąpiło to z datą doręczenia Bankowi odpisu pozwu (9.03.2020 r. – k. 84).

62. Zgodnie z art. 410 k.c. w przypadku świadczeń nienależnych zastosowanie znajdują przepisy art. 405 i nast. k.c., które przewidują obowiązek zwrotu korzyści uzyskanych kosztem innej osoby.

63. Oznacza to, że o ile pozwany w wyniku dokonywania potrąceń z rachunku powodów uzyskał kwotę większą niż faktycznie im wypłacił na podstawie dyspozycji uruchomienia środków z kredytu, winien zwrócić nadwyżkę. Jeżeli natomiast suma wpłat dokonanych przez kredytobiorców jest niższa niż wypłacona im przez Bank w wykonaniu umowy, to kredytobiorcy byłoby zobowiązani zwrócić mu różnicę.

64. W wyniku wypłaty kredytu w wykonaniu nieważnej umowy po stronie kredytobiorców powstaje bowiem określona korzyść majątkowa, polegająca na zwiększeniu aktywów lub zmniejszeniu pasywów, do której dochodzi kosztem Banku. Korzyść ta jest stopniowo niwelowana przez kolejne wpłaty dokonywane przez kredytobiorcę na poczet nieważnej umowy, a w chwili, w której suma tych wpłat przekracza kwotę wypłaconą przez Bank, to po jego stronie dochodzi do powstania korzyści kosztem kredytobiorcy.

65. W sytuacji, w której świadczenia obu stron są jednorodne i ograniczają się do pieniądza, nie dochodzi również do sytuacji, w której świadczenie jednej ze stron podlegałoby zwrotowi w całości, bez potrzeby badania stanu wzajemnego „wzbogacenia”, czy też „zubożenia”. Po pierwsze, ponieważ obowiązek zwrotu świadczeń jest skutkiem nieważności umowy, nie ma podstaw do stosowania przepisów art. 494-495 k.c., a jedynie do zastosowania art. 496 k.c. (z racji odesłania art. 497 k.c.). Po drugie, nie ma racji oczekiwanie na zarzut Banku, że obowiązek zwrotu tego, co otrzymał w ramach dotychczasowej spłaty prowadziły do wzbogacenia kredytobiorców o środki wypłacone w ramach umowy, gdyż – abstrahując, że narażałoby to ich na kolejny proces – to wszakże art. 410 k.c. jednoznacznie nakazuje do świadczeń nienależnych stosować „przepisy poprzedzające”, tj. art. 405-409 k.c., z których z kolei jednoznacznie wynika, że obowiązek zwrotu (nienależnego świadczenia) ogranicza się do wartości wzbogacenia (art. 405). Stąd Sąd nie podziela stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11.12.2019 r. w sprawie V CSK 382/18 w tym zakresie, zwłaszcza, że przywołane w nim wcześniejsze orzeczenia dotyczące tego zagadnienia zapadały w odmiennych i nieprzystających do sprawy niniejszej stanach faktycznych, zwłaszcza w sytuacjach, gdy świadczenia wzajemnie uzyskiwane nie były jednorodnymi (por. np. wyrok SN z 15.05.2014 r., II CSK 517/13). Jednak nawet z tych orzeczeń płynie wniosek, że w przypadku świadczenia nienależnego należy badać, czy doszło do wzbogacenia odbiorcy świadczenia bądź czy majątek świadczącego uległ zmniejszeniu (por. uzasadnienie wyroku z dnia 9.08.2012 r. w sprawie V CSK 372/11). To zaś oznacza, że miarą zwrotu tego, co kredytobiorcy świadczyli w wykonaniu nieważnej umowy zawsze będzie co najmniej ich zubożenie, a zatem wyłącznie nadwyżka ponad uzyskaną kwotę kredytu.

66. W niniejszej sprawie powodowie uzyskali od pozwanego kwotę 310 000 zł, zaś na poczet spłaty kredytu pobrano od nich:

a) w walucie polskiej łącznie 410 152,89 PLN,

b) w walucie szwajcarskiej łącznie 11 583,89 CHF.

67. Porównanie tych kwot prowadzi do wniosku, że na dzień 10.01.2020 r., do którego nawiązuje pozew, po stronie Banku doszło już do osiągnięcia korzyści kosztem powodów o kwoty **100 152,89 PLN i 11 583,89 CHF**, stanowiących nadpłatę ponad kwotę uzyskanego kredytu. W takim też zakresie żądanie zapłaty mogło zostać uwzględnione.

68. Ponadto, skoro Bank pobrał od powodów opłatę za wydanie zaświadczenia w kwocie **50 zł**, jako opłatę związaną z czynnością podejmowaną w związku z wykonywaniem nieważnej umowy, należy przyjąć, że nieważność umowy skutkuje również brakiem podstaw do pobierania opłat za czynności z nią związane. Tym samym Bank powinien zwrócić powodom równowartość tej opłaty.

69. Nie można natomiast było uwzględnić żądania zwrotu kwoty 1 187,57 CHF, gdyż powodowie faktycznie jej nie uiszcili.

70. W odniesieniu do żądania zwrotu przez Bank kwoty zapłaconych przez powodów składek ubezpieczeniowych należy natomiast wskazać, że wprowadzenie cesja praw z ubezpieczenia nieruchomości stanowiła zabezpieczenie spłaty kredytu, niemniej umowę ubezpieczenia powodowie zawarli z innym niż Bank podmiotem i składki wpłacali na rzecz tego właśnie podmiotu, a nie na rzecz Banku. Abstrahując od tego, że nieważność umowy kredytu nie wywołuje automatycznie nieważności innej umowy zawartej z innym podmiotem przy okazji zaciągania kredytu, adresatem roszczenia o zwrot składki mógłby być co najwyżej ten inny podmiot. Powodowie nie wskazali przy tym innych podstaw faktycznych powództwa w tym zakresie, które mogłyby skutkować odpowiedzialnością Banku.

71. W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów (art. 405 i nast. k.c. w zw. z art. 410 k.c.), na rzecz powodów należało zasądzić kwoty **100 202,89 zł** (100 152,89 zł i 50 zł) oraz **11 583,89 franków szwajcarskich** (CHF), a w pozostałej części powództwo oddalić – jak w pkt. I sentencji wyroku.

KOSZTY PROCESU

72. Zgodnie z art. 98 k.p.c. strona przegrywająca proces jest zobowiązana do zwrotu kosztów stronie wygrywającej, co w sprawie niniejszej oznacza, że pozwany powinien zwrócić powodom poniesione przez nie i celowe koszty dochodzenia ich praw. Zasada ta doznaje modyfikacji w art. 100 i 102 k.p.c., które przewidują, że w przypadku częściowego uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozliczone (art. 100), zaś w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążać jej w ogóle kosztami (art. 102).

73. Po stronie powodów koszty obejmowały uiszczoną opłatę od pozwu (1000 zł), a po stronie pozwanego wynagrodzenie pełnomocnika (radcy prawnej) w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (10 800 zł).

74. Zważywszy, że powodowie ulegli w przeważającej części roszczenia o zapłatę, wzajemne rozliczenie kosztów prowadziłoby do konieczności zasądzenia ich części na rzecz pozwanego. Nie można jednak nie dostrzec, że roszczenie powodów zostało uwzględnione co do zasady, którą Bank kwestionował w całości. W tym stanie rzeczy zasądzanie kosztów na rzecz Banku klóciłoby się z poczuciem sprawiedliwości, a zważywszy, że powodowie jednak wygrali proces co do zasady, w ocenie Sądu należało zastosować przepis art. 100 k.p.c. i znieść wzajemnie koszty procesu – jak w pkt. II sentencji wyroku.